

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **T. R.,** proti žalovanému: **předseda Obvodního soudu pro Prahu 8,** se sídlem 28. pluku 1533/29b, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 A 172/2017 - 16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se žalobou vedenou u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 172/2017 domáhá ochrany před nezákonným zásahem, který spatřuje v přidělení věci vedené pod sp. zn. 0 P 35/2012 předsedou Obvodního soudu pro Prahu 8 (žalovaným) soudkyni Mgr. Iloně Benešové. V podané žalobě žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů.

[2] Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 A 172/2017 - 16, nebylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků (výrok I) a nebylo vyhověno jeho návrhu na ustanovení zástupce (výrok II). Městský soud uvedl, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že dospěje-li soud k závěru, že zkoumaný návrh zjevně nemůže být úspěšný, zamítne žádost o osvobození od soudních poplatků. Žalobcem podaná žaloba nemá naději na úspěch, neboť přidělení věci konkrétnímu soudci není akt přezkoumatelný ve správním soudnictví, a to ani na prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (jak

konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 186/2017 - 7). Návrh žalobce proto zjevně nemůže být úspěšný, a je tak namístě zamítnout jeho žádost o osvobození od soudních poplatků. Městský soud dále odkázal na § 35 odst. 9 s. ř. s., podle něhož lze navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanovit usnesením zástupce. Z uvedeného je zřejmé, že zákonnou podmínkou pro ustanovení zástupce je, že u navrhovatele musí být splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. V souzené věci však bylo soudem zjištěno, že nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Městský soud proto žádost žalobce o ustanovení zástupce zamítl.

II.

[3] Proti citovanému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž zpochybnil zákonnost postupu městského soudu. Současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

III.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. S ohledem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, podle něhož v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení o postoupení věci příslušnému soudu, nemusí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a není povinen hradit soudní poplatek, netrval Nejvyšší správní soud na podmínce zastoupení advokátem a úhradě soudního poplatku ani v posuzované věci (srov. i rozsudky ze dne 21. 6. 2017, č. j. 3 As 116/2017 - 20, ze dne 28. 6. 2017, č. j. 4 As 114/2017 - 63 atd.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Kasační stížnost směřuje proti usnesení, kterým městský soud nepřiznal stěžovateli z důvodu „zjevné neúspěšnosti“ jeho návrhu (žaloby) osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. a návazně nevyhověl jeho návrhu na ustanovení zástupce podle § 35 odst. 9 s. ř. s.

[8] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „*Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za*

řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.“

[9] Podle § 35 odst. 9 věty první s. ř. s. „*Navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát*“.

[10] Výše citované ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. stanoví pro osvobození od soudních poplatků tři podmínky: účastník (i) musí o osvobození požádat, (ii) musí doložit nedostatek příjmů a (iii) návrh, tj. v tomto případě kasační stížnost, nesmí být zjevně neúspěšný. Posledně zmíněnou podmínku musí přitom soud zkoumat jako první, neboť opačný postup, tj. zkoumání poměrů ještě před posouzením případné bezúspěšnosti návrhu, by byl v rozporu se smyslem citovaného ustanovení.

[11] Pojem „zjevná neúspěšnost“ není v s. ř. s. nijak definován. Nejvyšší správní soud obsah tohoto pojmu vyložil ve své judikatuře. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105, publikovaném pod č. 909/2006 Sb. NSS, zdejší soud vyslovil, že „*zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjistitelná bez pochyb, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo prováděno dokazování*“. O zřejmě (zjevně) bezúspěšné uplatňování práva se pak jedná zejména tehdy, jestliže již ze skutkových tvrzení žadatele (aniž by bylo třeba provádět dokazování) je nepochybné, že mu ve věci nemůže být vyhověno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 154/2012 - 20, srov. Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol.: *Občanský soudní řád. Komentář. I. díl*, 7. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006, str. 637). Závěr o zjevné neúspěšnosti může soud učinit například v případech, kdy návrh směřuje proti aktu, který nelze přezkoumat ve správním soudnictví (rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. 3. 2012, č. j. 6 Aps 1/2012 - 13, ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 154/2012 - 20).

[12] V nyní přezkoumávané věci stěžovatel prostřednictvím zásahové žaloby brojí proti přidělení věci předsedou soudu konkrétnímu soudci.

[13] V usnesení ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 186/2017 - 7, zdejší soud uvedl, že přidělení věci konkrétnímu soudci „*není ve správním soudnictví přezkoumatelný akt, a to ani prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 48/2012 - 28, „Rozvrh práce soudu (§ 41 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů) není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s.“ Jestliže Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že proti rozvrhu práce soudu se nelze bránit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu dle ustanovení § 65 a násl. s. ř. s., nelze jeho závěry obejít tím, že se účastníku soudního řízení připustí možnost podat proti takovému aktu žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Práva účastníka řízení na zákonného soudce jsou totiž dostatečně chráněna zákonnými prostředky v rámci příslušného řízení, které takový účastník vede – srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 6. 2015, sp. zn. I. ÚS 2769/15. O této skutečnosti, resp. právní úpravě a judikatuře byl stěžovatel ostatně již poučen, v poslední době např. v usnesení šestého senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. Nad 184/2017 - 10. Pokud tedy bylo konstatováno, že nelze napadat obecný nástroj, na jehož základě jsou jednotlivé případy přidělovány konkrétním soudcům, je nutné za*

použití argumentu a fortiori (a maiori ad minus) dovodit, že ani jednotlivé rozhodnutí o přidělení věci konkrétnímu soudu není přezkoumatelné ve správním soudnictví.“

[14] Nyní rozhodující senát se s uvedeným závěrem zcela ztotožňuje, a přebírá jej i pro nyní posuzovanou kasační stížnost. Nelze-li tedy přidělení věci konkrétnímu soudci přezkoumat ve správním soudnictví, je nutné žalobu stěžovatele brojící právě proti přidělení věci určitému soudci (resp. soudkyni) považovat za návrh, který zjevně nemůže být úspěšný ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s.

[15] Městský soud tudíž nepochybil, pokud dospěl k závěru, že návrh stěžovatele zjevně nemůže být úspěšný, a návazně zamítl návrhy stěžovatele na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce. Nejvyšší správní soud neshledal v postupu městského soudu ani žádné jiné vady či nezákonnost, pro kterou by bylo nutno jeho rozhodnutí zrušit.

[16] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu